

Handläggare
Cornelia Schroeder
Telefon: 08 508 03 088

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2017 för Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplan 2017 för Spånga-Tensta godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer
2. Omslutningsförändringar, bilaga 5, om 193,6 mnkr godkänns och anmäls till kommunstyrelsen
3. Budgetjusteringar begärs hos kommunstyrelsen med 3,0 mnkr för att motverka hemlöshet, i enlighet med bilaga 2
4. Ansökan om medel för klimatinvesteringar görs hos kommunstyrelsen om 1,0 mnkr, se bilaga 3 och bilaga 4
5. Anmäla ideskiss för ansökan om medel ur sociala investeringsfonder hos kommunstyrelsen om 3 mnkr, för tre år, se bilaga 13, samt 9,6 mnkr för fyra år, se bilaga 14
6. Ge stadsdelsdirektören i uppdrag att ansöka om medel ur sociala investeringsfonden utifrån ideskisser i bilaga 13 14 och 23
7. Ansöka om medel för giftfri förskola görs hos kommunstyrelsen om 1,0 mnkr
8. Ansöka om medel för kompetensutvecklingsinsatser görs hos kommunstyrelsen om 3,3 mnkr, se bilagorna 16, 17, 18, 19, 20 och 21
9. Ansökan om medel ur CM2 för vattenhantering, för Hjulsta Vattenpark om 2,5 mnkr, se bilaga 11
10. Ansökan om medel ur CM2 för vattenhantering, för Bällstaån om 3,1 mnkr, se bilaga 12
11. Priser till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende
12. Internkontrollplan 2017, bilaga 22, godkänns

Christina Heglert	Abdi-Nur Isse	Ditte Westin
Stadsdelsdirektör	Avdelningschef	Avdelningschef

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Fagerstagatan 15
16353, SPÅNGA
08 508 03 088
08 508 03 000

Margareta Ericson	Connie Stålhäll-Wallin
Avdelningschef	Avdelningschef

Innehållsförteckning

Inledning	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	6
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	9
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	12
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	14
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	16
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	17
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	18
2. Ett klimatsmart Stockholm	19
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	20
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	20
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	21
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	21
2.5 Stockholms miljö är giftfri	22
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	23
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	24
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	24
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	24
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	25
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	26
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	26
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	27
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	27
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	29
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	31
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	33
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	34
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	35
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	36

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	38
Uppföljning av ekonomi.....	39
Nämndens ekonomiska förutsättningar	39
Investeringar.....	44
Försäljningar av anläggningstillgångar	45
Resultatenheter	45
Betydande projekt som inte är investeringar	45
Budgetjusteringar	45
Omslutningsförändringar.....	46
Medel för lokaländamål.....	46
Övrigt	46
Särskilda redovisningar	48
Kvalitetsarbete.....	48
Övriga frågor	49

Bilagor

Bilaga 1: Plan för uppföljning av upphandlade entreprenörer

Bilaga 2: Ansökan om medel för att motverka hemlöshet (2)

Bilaga 3: Ansökan investeringsmedel klimatåtgärder 2017

Bilaga 4: KLIMAT Ansökan Ekonomisk beskrivning 2017

Bilaga 5: Omslutningsförändringar

Bilaga 6: Peng funktionsnedsättning

Bilaga 7: Prestationer äldreomsorg

Bilaga 8: Priser äldreomsorg

Bilaga 9: Antal köpta platser individ- och familjeomsorg

Bilaga 10: Personal och kompetensförsörjningsplan 17-19

Bilaga 11: Ansökan ur cm2 Hjulsta Vattenpark_3

Bilaga 12: Ansökan ur cm2 driftåtgärder Bällstaån

Bilaga 13: Ansökan om medel ur sociala investeringsfonder

Bilaga 14: Ansökan om medel ur sociala investeringsfonder Techgård

Bilaga 15: Blankettsett till SLK

Bilaga 16: KUS - Ansökan medarbetarprogram

Bilaga 17: KUS - Ansökan svenska språket

Bilaga 18: KUS - Ansökan Juridisk utbildning

Bilaga 19: KUS - Ansökan Kost

Bilaga 20: Ansökan hedersproblematik

Bilaga 21: Ansökan HBTQ

Bilaga 22: Internkontrollplan

Bilaga 23: Ansökan om medel ur sociala investeringsfonder

Inledning

Spånga-Tensta stadsdelsnämnds mål är att bidra till ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart samhälle. Verksamhetsplanen för Spånga-Tensta anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2017 och bygger på kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål. Med kommunfullmäktiges inriktningsmål och det lokala utvecklingsprogrammet som karta och kompass, arbetar nämnden för att minska social och ekonomisk utslagning och för att stärka medborgarnas egenmakt och självbestämmande. Barnens rättighet att få växa upp under goda och jämlika villkor är högst prioriterad. Stadsdelens barn ska klara sin skolgång i en miljö som är trygg, levande och ekologiskt hållbar. Föräldrarnas medverkan i barnens liv och skolgång är en förutsättning. Att stärka demokratin i Spånga-Tensta innebär att nämndens legitimitet och trovärdighet ska stärkas i förhållande till medborgarna. Levande värden i verksamheterna är antirasism, jämställdhet och ett normkritiskt förhållningssätt. I myndighetsutövningen tryggas rättssäkerheten och all verksamhet vilar på laglig grund. I den levande och trygga stadsdelen skapas goda förutsättningar för medborgare att arbeta och försörja sig själva. Möten mellan människor i en mångkulturell miljö ger möjligheter för ett gott företagsklimat.

Stadsdelsnämndens ekonomi är i balans och nämnden erbjuder ändamålsenlig verksamhet av högsta kvalitet inom givna ekonomiska ramar. De administrativa funktionerna och processerna stödjer och underlättar för kärnverksamheterna, samt bidrar till en effektiv styrning och uppföljning. Nämnden gör satsning på ungdomar genom bland annat en Techgård. På trygghet och demokratifrågor genom medborgarvårdar. Utrymme ges för EU-projekt. Det finns en buffert för oförutsedda kostnader för placeringar inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning utifrån gällande behov.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Visionen om en stad som håller samman: "Stockholm är en stad som får alla att växa. Här har alla barn och vuxna framtidstro och möjligheter att förverkliga sina liv. Stockholm är en sammanhållen stad som sjuder av liv och rörelse. Den offentliga välfärden är en grund för livskvalitet och trygghet för stockholmarna under livets alla skeden."

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att värna alla barn och vuxnas rättigheter. Nämnden medverkar till att skapa uppväxtvillkor och livschanser som ger alla barn och vuxna samma möjligheter. De socioekonomiska klyftorna jämnas ut så att stadsdelens barn växer upp med föräldrar som har utbildning och arbete.

Förskolan lägger grunden till ett livslångt lärande och stadsdelens förskolor erbjuder en verksamhet som är stimulerande, trygg, utmanande, lärorik och full av möjligheter. Föräldrar stödjer sina barn så att de klarar skolan bra. Barn och ungas synpunkter och upplevelser tas till vara.

Medborgarna i stadsdelsområdet möter en sammanhållen socialtjänst som upplevs som trovärdig av den som behöver hjälp. Familjer har trygga boendeförhållanden och hemmen är fria från våld och missbruk. Samverkan mellan socialtjänsten och landstinget, skolan och andra aktörer finns etablerad kring olika målgrupper för att förebygga ohälsa hos

medborgarna.

Alla medborgare känner sig trygga i stadsdelen. Medborgarna deltar aktivt i att skapa en trygg och levande stadsdel. Medborgare och besökare har tillgång till en levande och välskött stadsmiljö.

Äldre medborgare i stadsdelsområdet bor under trygga förhållanden och har tillgång till insatser av god kvalitet. Tillgängligheten i stadsdelsområdet är god och alla medborgare oavsett funktionalitet deltar på lika villkor i samhället. Medborgarnas synpunkter och önskemål ligger till grund för verksamheternas förbättringsarbete.

Medborgarna i stadsdelsområdet deltar i ett rikt och varierat kulturliv. Barn och unga som växer upp i stadsdelen har en meningsfull och attraktiv fritid som är tillgänglig för alla. Särskilt flickornas behov uppmärksammas och synliggörs.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att barn har lika goda uppväxtvillkor, oavsett bakgrund, genom att värna om barns rättigheter. Forskning visar på ett positivt samband mellan vårdnadshavares involvering i barnens förskola, skola och fritidsaktiviteter och uppnådda skolresultat. Inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet, Barn och ungas livsvillkor, ska samverkansformer utvecklas för att öka vårdnadshavarnas möjlighet till delaktighet i deras barns utbildning och aktiviteter.

I förskolans projekterande arbetssätt har språk, matematik, naturvetenskap och teknik och skapande varit utgångspunkter. Utvecklandet av informations- och kommunikationsteknik (IKT) som pedagogiskt och kommunikativt verktyg pågår i samarbete med barn och föräldrar eller vårdnadshavare. Barns inflytande har ökat och påverkat utformandet av förskolans pedagogiska verksamhet och miljö.

Stadsdelsnämndens mål om andel förskollärare har inte uppnåtts. Arbetet med att öka andel förskollärare fortsätter enligt nämndens strategi. För att kunna erbjuda en likvärdig förskoleverksamhet av god kvalitet organiserar förskolorna sin verksamhet så att alla avdelningar har eller får stöd av behörig förskollärare i väntan på rekrytering. Andelen förskollärare är en viktig faktor för likvärdig förskola och yrkesgruppens roll ska stärkas och utvecklas. Barnskötare har en viktig roll i arbetslaget och ska erbjudas kompetensutveckling.

Språkutveckling, matematik och naturvetenskap fortsätter att fördjupas för att lägga en god grund för det framtida lärandet. De estetiska läroprocesserna ska utvecklas och arbetet med digitalisering prioriteras. De pedagogiska inne- och utemiljöerna ska vara tillgängliga och säkra för alla barn. Barn delas i mindre grupper utifrån intresse och behov. Förskolan medverkar till en hälsofrämjande livsstil.

Föräldrar eller vårdnadshavare inom förskolan är delaktiga och har inflytande i verksamheten. Förskolan är ett stöd för familjer i deras ansvar för barnets fostran, utveckling och växande enligt förskolans uppdrag. En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan ska stärkas.

Förskolan är det första steget i utbildningssystemet. För att nå fler barn i stadsdelsområdet ska

förskolan arbeta uppsökande och genomföra olika informationssatsningar. Öppna förskolan ska fortsätta att utveckla verksamheten och en introduktionsförskola planeras utifrån lokala förhållanden, i den nybyggda förskolan Lilla Tensta.

Nämnden samverkar med skola, sjukvård och det civila samhället för att förebygga att barn far illa eller riskerar att fara illa. Familjer har trygga boendeförhållanden och hemmen är fria från våld och missbruk. Barn och unga och deras föräldrar är delaktiga och medverkar i utformningen av stöd och insatser. De ensamkommande barnen tas emot och blir en viktig resurs i samhället.

Fler invånare är självförsörjande genom utbildning och arbete vilket leder till minskade socioekonomiska klyftor för barn i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	7,6 %	3,1 %	Tertial
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	36 %	41 %	Tertial
 Andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik	2 %	Öka	År
 Andel nöjda föräldrar	87 %	87 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten	87 %	90 %	År
 Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8	3,8	År
 Svarsfrekvens på förskoleundersökningen	80 %	80 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande riktlinjer för förskoleplaneringen, med prioritering på nybyggnadsområden. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska, i samarbete med utbildningsnämnden utveckla verksamhetsformer för att få fler barn i socioekonomiskt utsatta områden att gå i förskolan	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, samt de stadsdelsnämnder som lyfts fram i riktlinjerna för det lokala utvecklingsarbetet, utveckla samverkansformer med föräldrar och civilsamhälle runt grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram centrala riktlinjer för barnsäkerhet i stadens förskoleverksamhet	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur konceptet med introduktionsförskolor kan utvecklas och spridas till fler områden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Alla verksamheter för barn och unga samverkar med vårdnadshavare utifrån gemensamt engagemang, ansvar och delaktighet

Förväntat resultat

Föräldrars delaktighet och engagemang ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förbättra kommunikationen och informationen till vårdnadshavarna i syfte att öka inskrivningsgraden i förskolan.	2017-01-01	2017-12-31
Utveckla förskolans samverkansformer för att öka föräldrarnas eller vårdnadshavares delaktighet	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn och unga har trygga och jämlika uppväxtvillkor

Förväntat resultat

Antalet barn som lever i familjer som uppbär försörjningsstöd minskar. Färre invånare är i behov av ekonomiskt bistånd till akut boende. Tiderna i akut boende blir kortare. Inga barnfamiljer vräks.

Antalet inskrivna barn i förskolan ökar. Samarbetet stärks mellan förskola och skola. Förskolan är trygg och säker.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal familjer med otrygga boendeförhållanden som erhåller ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende på vandrahem eller hotell. Målvärdet är minska.	150		År
Antal familjer med otrygga boendeförhållanden som remitteras till SHIS för genomgångsbostad eller jourlägenhet. Målvärdet är öka.	50		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta uppsökande för att öka inskrivningsgraden i förskolan.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolorna genomför barnsäkerhetsronder	2017-01-01	2017-12-31
Öppna förskolorna utvecklar verksamheterna för att nå fler barn och föräldrar/vårdnadshavare	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn utvecklar identitet, förmågor och kunskaper i utmanande pedagogiska miljöer

Förväntat resultat

Läroplanens pedagogiska uppdrag säkerställs genom behöriga förskollärare. De pedagogiska miljöerna på förskolan uppmuntrar barns lek, lärande och utveckling. Barnen inkluderas i de estetiska läroprocesserna. Barn är, utifrån sin förmåga och sina förutsättningar, inkluderade i förskolans läroprocesser. Digitaliseringen ska komma alla barn till del.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna utvecklar den digitala kompetensen och de digitala arbetssätten	2017-01-01	2017-12-31
Förskolorna utvecklar sina pedagogiska miljöer	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ansvara för insatser till barn och unga som riskerar att fara illa eller som riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling. Socialtjänsten upplevs som trovärdig, tillitsfull och rättssäker av den som behöver hjälp. Medborgarna möter en sammanhållen socialtjänst. Med detta avses att vård- och stödprocesser är sammanhållna utifrån den enskildes behov och rättigheter.

Samverkan finns etablerad gällande barn i behov av särskilt stöd, gällande vuxna med missbruk, gällande personer med psykisk- eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt gällande äldre med demenssjukdom. Samverkan sker mellan kommun och olika enheter inom landstinget (psykiatri, beroendevård, BUP, geriatrik, primärvård med fler) samt tillsammans med försäkringskassa och arbetsförmedling.

Under 2016 har stadsdelsområdet mött stora utmaningar i bland annat socialt utanförskap och hemlöshet. Fokus ligger på förebyggande arbete och det har gett resultat i form av att färre barn och ungdomar återkommer för insatser, ökad rättsäkerhet vad gäller tidsgränser inom barn och unga samt fler insatser som avslutas enligt plan inom beroendevården.

Missbruk bland unga i stadsdelsnämndsområdet ska minska. Medarbetarnas kunskaper i att arbeta med personer med samsjuklighet och om unga vuxna med missbruk ökar. Beroendevården arbetar familjeorienterat och unga kvinnor prioriteras. Arbetet med att utveckla social insatsgrupp för unga och vuxna fortsätter och fler bereds tillfälle att ingå i insatsen. Insatsen social insats grupp för vuxna ingår i ordinarie verksamhet med hjälp av socialnämndens centrala processtöd. Öppenvården utvecklas och fler får ta del av öppenvårdsinsatserna. Anhörigstöd och stöd till ursprungsfamiljen utvecklas.

Service, stöd och insatser för personer med funktionsnedsättning planeras i god tid genom samverkan med bland annat skolor, Funktionshinderrådet och föreningsliv. Anhörigkonsulent och anhörigombud ger individuellt anpassat och förebyggande stöd till anhöriga.

Resultatet för indikatorn "Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes" för år 2016 visar att cirka 80 procent var nöjda av stadsdelsnämndens medborgare. Metoder för ökat brukarinflytande i handläggning och insatser inom socialpsykiatri kommer att prioriteras. Målet är också att fler personer med psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning ska ha en meningsfull sysselsättning.

Tillgången till personligt ombud, en stödfunktion som inte kräver biståndsbeslut, för personer med psykisk funktionsnedsättning stärks genom ett samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning kommer att ha samordningsansvar för de personliga ombuden.

Förebyggande öppen verksamhet finns för medborgare med psykisk ohälsa. En öppen träffpunkt för äldre personer med psykisk ohälsa startades upp under 2016. Under 2017 kommer träffpunkten även omfatta personer från 20 år med psykisk ohälsa.

Öppna träffpunkter finns tillgängliga under hela året för äldre. Träffpunkterna erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och grunden för arbetet är hälsofrämjande. Den uppsökande verksamheten för äldre över 80 utvecklas. Riktade insatser görs för att nå äldre med stora hjälpbehov.

Förebyggande arbete mot hemlöshet, den så kallade hemlöshetssatsningen, ger resultat i form av att fler invånare har trygg boendesituation. Samverkan utvecklas för att förhindra hemlöshet särskilt hos äldre, hos personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. En sammanhållen socialtjänst arbetar för att ge invånarna insatser av hög kvalitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
 Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	85 %	tas fram av nämnden	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	25 %	Fastställs av nämnden	År
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	30 %	35 %	Tertial
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	81 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	76 %	tas fram av nämnden	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	94 %	tas fram av nämnden	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	96 %	tas fram av nämnden	År
 Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	25 %	25 %	År
 Antal hemlösa	150 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställa att barn i skolåldern som bor på skyddat boende erbjuds skolundervisning inom en vecka samt att yngre barn snarast erbjuds undervisning i förskoleklass, förskola eller annan pedagogisk verksamhet.	2017-01-01	2017-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med hembesöksprogram tillsammans med barn- och mödravården och förskolan.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Förebyggande stöd finns för äldre, personer med funktionsnedsättning, personer med psykisk ohälsa och dess anhöriga

Förväntat resultat

Öppna insatser bidrar till att motverka ohälsa och ensamhet eller social utsatthet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal besök vid öppna träffpunkter			Tertial
Kommentar Målvärde kommer fastställas i samband med tertialrapport 1.			

Nämndmål:

Medborgare möter en sammanhållen socialtjänst

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens insatser medverkar till att skapa jämnliska livschanser. Barn samt föräldrar och vårdnadshavare får insatser som leder till varaktiga resultat. Vuxna missbrukare får adekvata insatser och insatserna avslutas enligt plan. Antalet hemlösa sjunker och antalet barnfamiljer med otrygga boendeförhållanden minskar. Fler tar del av öppenvårdsinsatser och insatsen social insatsgrupp. Det finns ingen kötid för social insatsgrupp för vuxna. Medborgare med insatser från både landstinget och socialtjänsten får vid behov hjälp med samordning, så kallad samordnad individuell planering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ungdomar som begått brott eller påträffats berusade eller påverkad kallas till samtal med sina vårdnadshavare inom 48 timmar från det att det kommit till socialtjänstens kännedom.	100 %		År
Andelen barn och ungdomsutredningar som inte överstiger stipulerad utredningstid.	100 %		Tertial
Antal beviljade insatser "social insatsgrupp" för ungdomar. Målvärdet är i procent.	50		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla metod för att samordna insatser från socialtjänsten (individ och familj).	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att vidta åtgärder för att säkerställa att alla medborgare ska känna sig trygga i boendemiljön. Utifrån det lokala utvecklingsprogrammet, Trygghet, ska fokus ligga på Tensta centrum med nära omgivning, Hjulsta torg, centrala Bromsten samt Spånga stationsområde. Nämnden förstärker det preventiva arbetet genom att vidareutveckla samverkan med föreningar, polisen, fastighetsägare och andra aktörer. I utvecklingsarbetet finns ett tydligt fokus på trygga, levande och välskötta stadsmiljöer. I detta arbete är barn- och äldreperspektivet inkluderat. Det finns trygga och trafiksäkra gångvägar till förskola, skola, parklekar, grönområden och andra stadsmiljöer.

Alla medborgare känner sig trygga i stadsdelsområdet. Upplevelsen av trygghet har ökat med nio procentenheter jämfört med 2015 och uppgår nu 49 procent. Medborgarvårdarna skapar ökad trygghet då de möter medborgarna på rätt plats och på rätt tid. Genom samverkan mellan medborgarvårdar, fältassistenter och socialtjänsten uppmärksammas behov tidigt vilket leder till att fler medborgare får rätt insatser.

Stadsdelens skötsel av park och grönytor ska effektiviseras och samarbetet med entreprenörer ska förbättras. Föreningars engagemang för städning vidareutvecklas och implementeras inom ramen för stadsdelens ordinarie parkskötsel. Parklekar och plaskdammar underhålls och renoveras på ett sådant sätt att intrycket är att stadsdelen arbetar preventivt, är aktiva och erbjuder ett attraktivt alternativ till medborgarna.

Parkvägar underhålls och asfalteras för att uppnå en god standard genom att anläggningarnas status kartläggs avseende standard och genom att det långsiktiga upprustningsarbetet planläggs över tid. Behov av upprustning av belysning kartläggs och kommuniceras med berörda aktörer inom staden. Aktiv samverkan med Trafikverket vid genomförandet av Mälarbanan bidrar till att stadsdelen erhåller lösningar för en väl anpassad infrastruktur utan att tillgängligheten försämrats. Spångaåns och Bällstaåns förstudier utvecklas till ett program för framtida investeringar i syfte att höja kvalitet på flöden och estetik. En förstudie och ett program för Hjulsta vattenpark tas fram. Medborgarnas synpunkter åtgärdas och återkopplas utan tidsspillan och upplevs som professionellt hanterade.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	80 %	100 %	År
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	55 %	75 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med rent och städad	65 %	69 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	69 %	69 %	År

Nämndmål:

Medborgare upplever att park- och grönområden är rena och välskötta

Förväntat resultat

Park- och grönområden är välskötta, rena och väl underhållna.

Ökad trivsel genom fungerande och estetiskt tilltalande allmänna ytor innebär också att området upplevs som allt tryggare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen invånare som anser att allt klotter tas bort snabbt på byggnader och anläggningar, t.ex. skolor och förskolor i den stadsdel de bor ökar.	48 %		År
Felanmälningar och klagomål från medborgare följs upp	100 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ansluta till trafikkontorets felanmälsystem. SDF ska börja använda sig av Trafikkontorets felanmälsystem för att utveckla samarbetet med parkentreprenören. Syftet är att erhålla snabbare åtgärdade felavhjälpningar, bättre ekonomisk översikt och att kunna återkoppla till medborgare.	2017-01-01	2017-12-31
Ett försök med Medborgarbudget genomförs i anslutning till Tensta Centrum	2017-01-01	2017-12-31
Förstudie och programarbeten med stadsdelens vattenresurser	2017-01-01	2017-12-31
Kartläggning av belysning på mörka platser.	2017-01-01	2017-12-31
Nya rutiner för föreningars medverkan i städning implementeras i den ordinarie verksamheten vid enheten Stadsmiljö och trygghet.	2017-01-01	2017-03-31
Skadegörelse på stadsdelens egendom följs upp.	2017-01-01	2017-12-31
Översyn av skötsel och nyttjandegraden av koloniloter samt utredning av möjligheter till stadsodling ska genomföras.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Medborgarna möter en levande stadsdel

Förväntat resultat

Medborgarna upplever en levande stadsdel genom ett ökat kulturutbud och förstärkt samarbete med näringsliv. Stadsdelens centrumliv gör att medborgarna attraheras av att vistas ute på gator och torg på sin fritid. Det finns aktiviteter som lockar året om.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medverka till att utveckla de marknader som planeras under 2017.	2017-01-01	2017-12-31
Stadsdelsnämnden stödjer marknadsevenemang i stadsdelsnämndsområdets olika geografiska områden.	2016-01-01	2018-09-30

Nämndmål:

Stadsdelens offentliga rum är trygga

Förväntat resultat

Medborgarna möter medborgarvårdarna på tider och platser som upplevs otrygga vilket bidrar till ökad säkerhet och trygghet. Välbesökta platser och gångstråk har bra belysning och är fria från sly och större buskage som döljer uppsikten i närliggande omgivning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen invånare som anser att belysningen är så bra som de kan begära i den stadsdel där de bor ökar.	48 %		År
Andelen invånare som anser att de känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen där de bor ökar.	51 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Minska den aggressiva körningen	2017-01-01	2017-12-31
Trygghets- och säkerhetsstörande händelser rapporteras, sammanställs och följs upp i syfte att kartlägga.	2017-01-01	2017-12-31
Trygghetsskapande åtgärder på gång och cykelvägar	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att samarbeta med ansvariga facknämnder och bostadsbolag för att medborgarnas varierande behov av bostäder ska tillgodoses. Inom lokala utvecklingsprogrammet, Bostäder, är målet att andelen medborgare som innehar förstahandskontrakt ökar. Målet är även att fler unga står i bostadskö och att samverkan mellan förvaltningen och bostadsbolag leder till att fler lokaler är tillgängliga för studier eller annan aktivitet.

Exploateringen i stadsdelsområdet har hittills varit låg samtidigt som hemlöshet och trångboddhet är ett problem. Målet är att fler bostäder i varierande upplåtelseform byggs i stadsdelsområdet.

Medborgarna har ökade kunskaper om hur man söker bostad och om bostadsmarknaden. Kvinnor med Stockholmsjobb bidrar till att öka kunskapen hos medborgarna genom att sprida samhällsinformation.

Ny- och ombyggnationen av bostäder med särskild service har varit låg de senaste åren. Målet är att öka antalet platser under de kommande åren för att möta medborgarnas behov samt den demografiska utvecklingen. Under 2017 genomförs en omstrukturering och ombyggnation till ytterligare en bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

Stadsdelsnämnden medverkar i stadens planering av utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning. Planering och genomförande utgår från Stockholms stads "Handlingsplan för utveckling inom socialpsykiatri". Ett stödboende för unga vuxna med psykisk ohälsa finns i stadsdelsområdet där antalet platser under 2017 minskas med tio

lägenheter. Detta med anledning av en minskad efterfrågan då ett flertal individer kunnat gå vidare till genomgångsbostad med boendestöd. Lägenheterna kommer istället att byggas om till en gruppboendestad med sex lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS.

Äldreperspektivet ska finnas med i all stadsplanering och stadsdelsnämnden deltar i den stadsgemensamma äldreboendepåläggningen. Antalet platser i särskilda boendeformer för äldre anpassas långsiktigt efter demografi och beräknat behov. Efter sviktande beläggning avvecklas ett servicehus i stadsdelsområdet samt att antalet lägenheter i vård- och omsorgsboende minskar med sju stycken. Planerad nybyggnation leder till att antalet lägenheter i vård- och omsorgsboende ökar i stadsdelsområdet under de kommande åren (2018-2020).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Medborgarna har kunskap om hur man söker bostad och om bostadsmarknaden

Förväntat resultat

Medborgarna har ökade kunskaper om bostadsmarknaden, hur man söker bostad och annan samhällsinformation. Fler medborgare tar del av insatsen boskola. Fler medborgare innehar förstahandskontrakt. Andelen unga, upp till 21 år, som står i bostadskö ökar. Bostadsbolagen tillhandahåller fler lokaler för studier eller annan aktivitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Hitta former för samverkan mellan förvaltning och skolor i stadsdelsområdet för att nå ut med information till unga att stå i bostadskö.	2017-01-01	2017-12-31
Hitta former för samverkan mellan förvaltningen och bostadsbolagen.	2017-01-01	2017-12-31
Vidareutveckla arbete med information om hur man söker bostad och kunskap om bostadsmarknaden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Medborgarnas behov av särskilt anpassade boendeformer är uppfyllt

Förväntat resultat

Tillgången till särskilt anpassade boendeformer för äldre och för personer med funktionsnedsättning stämmer överens med efterfrågan och behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda barn och unga en meningsfull och attraktiv fritid som är tillgänglig för alla. Enligt det lokala utvecklingsprogrammet, Barn och ungas livsvillkor, ska alla barn och ungdomar ges möjlighet till jämställd och meningsfull fritid innehållande kultur och idrott som ska bidra till god hälsa.

Utifrån de medborgardialoger som genomförts under 2016 har behov identifierats att utveckla mötesplatser som riktar sig till både flickor och pojkar. Därför ska barn och unga samt deras vårdnadshavare vara mer delaktiga i utformandet av fritidsutbudet. Fler mötesplatser och lovaktiviteter blir tillgängliga för flickor och för personer med funktionsnedsättning. En it-inriktad och högteknologisk ungdomsgård, Techgården, öppnar i Tensta.

Barn och unga deltar i olika former av kollektiv verksamhet, bland annat familjekollo för familjer med social och psykisk utsatthet. Fler familjer möjliggörs fritid och de sociala skillnaderna minskas i form av sommarlovspeng. Parklekarna har öppettider som passar barn och unga i stadsdelsområdet. Fältverksamheten arbetar uppsökande och fångar upp ungdomar i riskzon i stadsdelsområdet. Det finns ingen kötid för insatsen social insatsgrupp för vuxna

Föreningsverksamhet bidrar till ökad social samvaro och integration. Samarbetar sker med idrottsförvaltningen och de boende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	74 %	78 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fördela demokratistöd till organisationer som arbetar med lokalt demokratiarbete (1.5)	2017-01-01	2017-12-31
 Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ska som projektägare i Digital Demo Stockholm fungera som kravställare till förslag på en it-inriktad och högteknologisk ungdomsgård i Järva (Techgården) (1.5)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barn och ungdomar har tillgång till en jämställd, jämlik och meningsfull fritid

Förväntat resultat

Fler flickor tar del av fritidsutbudet. Fritidsutbudet synliggörs för personer med funktionsnedsättning och fler involveras i fritidsutbudet. Parklekarna är tillgängliga på tider som passar de unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förbättra informationen om stadens kultur- och idrottsaktiviteter.	2017-01-01	2017-12-31
Förskolan ska utveckla former för samverkan så att kultur och idrott erbjuds i nära anslutning till verksamheten.	2017-01-01	2017-12-31
Kultur- och idrottsaktiviteter planeras i dialog med barn, unga och vårdnadshavare.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda medborgare, oavsett förutsättningar, möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Stadsdelsnämnden stödjer det lokala kulturlivet där medborgare möts och får möjlighet att uppleva och utöva olika former av kultur. Fler medborgare får ökad förståelse för demokrati genom kulturupplevelser. Kulturarrangemang gynnar integration mellan olika grupper som normalt inte befinner sig på samma arena.

Förvaltningens kultursamordnare ansvarar för att öka de kulturskapande aktiviteterna i stadsdelsområdet. Blå Huset är stadsdelsområdets kulturnav. Kultursamordnaren samverkar med olika kulturaktörer i staden och i stadsdelsområdet.

Barnkulturplanen ”Kultur i ögonhöjd” är en viktig del i det arbetet. Programmet syftar till att alla, oavsett förutsättningar och uppväxtvillkor, ska kunna ta del av ett professionellt kulturliv och själva få uttrycka sig, på egen hand och tillsammans med professionella vuxna.

Alla äldre erbjuds olika former av hälsofrämjande sociala och kulturella aktiviteter. Personer med funktionsnedsättning eller med psykisk ohälsa deltar på lika villkor i samhället och tar del av kulturutbudet i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	68 %	73 %	År

Nämndmål:

Medborgarna har tillgång till en jämställd, jämlik och meningsfull kultur

Förväntat resultat

Fler tar del av kulturupplevelser. Alla barn i förskolan ska uppleva minst en professionell kulturupplevelse per termin. Spånga-Tenstas förskolor arbetar utifrån barnkulturplanen ”Kultur i ögonhöjd”.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att alla äldre känna trygghet i sitt boende samt genom att säkra att äldreomsorgen håller en hög kvalitet. Äldre har ett stort inflytande över insatsernas genomförande och omsorgen anpassas efter det dagsaktuella behovet.

Biståndsbedömningen är jämställd och likvärdig. Folkhälsoperspektivet är integrerat i all verksamhet och utgår från ett rehabiliterande förhållningssätt. Dagsutflykter erbjuds dagligen på dagverksamheter och på vård- och omsorgsboenden samt att måltidssituationen upplevs som en trevlig stund på dagen.

Personalkontinuiteten i verksamheten är god och andelen nöjda och trygga omsorgstagare ökar. Samverkan kring den äldres behov förbättras. Allt fler svårt sjuka vårdas i hemmet vilket ställer allt större krav på personalens yrkeskunnande. Därför erbjuds medarbetarna kontinuerlig kompetensutveckling för att möta dessa krav. Under 2016 har ett mångfaldsarbete genomförts för all personal och detta kommer fortsätta under 2017 och vidareutvecklas med fokus på hbtq och likabehandling. Kompetenssatsningarna inom äldreomsorgen innefattar i övrigt både arbete för att öka andelen medarbetare med grundläggande utbildning samt olika vidareutbildningar inom till exempel demens.

Ett förändrat arbetssätt inom hemtjänsten ska successivt implementeras med utgångspunkt i stadens utredning om hemtjänst. Det nya arbetssättet kommer att innebära en större handlingsfrihet för personalen att anpassa insatsen efter den äldres aktuella behov och önskemål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	71 %	71 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen	80 %	84 %	År
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård- och omsorgsboende	95 %	55 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen	86 %	83 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen nöjda omsorgstagare äldreomsorgen	82 %	84 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Nämndmål:

Medborgarna möter en jämlik, tillgänglig och likvärdig äldreomsorg

Förväntat resultat

Äldreomsorgen ska vara likvärdig och tillgänglig för äldre oberoende av till exempel kön eller etnicitet. Utredningsprocessen är transparent och rättssäker. Alla medarbetare har kompetens inom jämställdhet samt hbtq.

Nämndmål:

Äldre bor under trygga förhållanden och får omsorg av god kvalitet utifrån sitt aktuella behov

Förväntat resultat

Alla äldre oavsett boendeform känner trygghet. Insatserna som är av god kvalitet anpassas alltid efter det dagsaktuella behovet.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Visionen om ett klimatsmart Stockholm: "Naturens stillhet nära storstadens intensitet utmärker Stockholm. Smarta lösningar gör det enkelt för alla stockholmare att leva miljövänligt. Utan att äventyra förutsättningarna för framtida generationer växer staden med människan som utgångspunkt och med respekt för naturens gränser."

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunmaktiges mål genom att medverka till en hållbar utveckling för människa och miljö. Barnens miljö så väl ute som inomhus är i fokus. Stadsdelsnämnden utnyttjar alla möjligheter för att nå detta syfte, genom den egna verksamhetens medvetna val av miljövänliga och giftfria alternativ, ekologisk mat och klimatsmart resande. Stadsdelsförvaltningen kommer att medverka till en vision om en klimatneutral stad. Det övergripande målet nås genom att stadsdelsförvaltningen fokuserar på följande områden:

- Hållbar energianvändning
- Miljöanpassade transporter
- Hållbar mark- och vattenanvändning
- Resurseffektiva kretslopp
- Verksamheterna är giftfria
- Verksamheterna har en sund inomhusmiljön

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ta ansvar för att stadsdelen har en hållbar energianvändning. Målet är att förvaltningen följer EU:s mål om en halvering av energianvändningen i byggnadsbeståndet mellan 1995-2050. På lång sikt leder minskad energiförbrukning och utsläpp till minskade driftskostnader.

Nämnden arbetar systematiskt för att minska energianvändningen inom samtliga verksamheter. Nämnden strävar efter att minska energiförbrukningen i såväl befintliga som nya byggnader bland annat genom investeringar i LED belysning vid inhyrning av nya lokaler. Via ansökan om klimatinvesteringen önskar nämnden kunna göra ytterligare effektiviseringar av belysning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Köpt energi (GWh)	1,8 GWh	1835 GWh	År

Nämndmål:

Energianvändningen minskar

Förväntat resultat

De klimatpåverkande utsläppen minskar. Minskat energibehov i nämndens lokalbestånd. Vid inhyrning av nya lokaler ska energibehov vara ett bedömningskriterium.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vid ombyggnation ska förvaltningen tillsammans med fastighetsägarna energieffektivisera lokaler där verksamhet bedrivs i egen regi.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att medverka till att Stockholm ska bli en ledande cykelstad. Luftkvaliteten ska förbättras genom minskad biltrafik, sänkt hastighet och minskad dubbdäcksanvändning. Alla resor och transporter i förvaltningens regi ska genomföras på ett hållbart sätt. Fler elcyklar ska användas för att minska miljöpåverkan.

Nämndmål:

Miljöanpassade transporter ökar

Förväntat resultat

En ökad andel av miljöanpassade transporter i stadsdelen. Alla fordon som köps in eller leasas är miljövänliga. Genom inköp av elcyklar kommer behov av bilresor minskar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att aktivt arbeta för en hållbar mark- och vattenanvändning samt att medverka till att stockholmarna har en god tillgång till park- och naturområden.

Vid nybyggnationer ska stadsdelen medverka tillsammans med andra samarbetspartners till att utformning sker på bästa möjliga sätt med minsta möjliga ingrepp och påverkan på de befintliga miljöerna. Arbetet har sin grund i en hållbar strategisk planering med hänsyn till grönytor och vattenförekomster men med fokus på parkmiljöer för rekreation och biologisk mångfald.

Nämndmål:

Nämnden har en hållbar mark- och vattenanvändning

Förväntat resultat

Mark- och vattenanvändningen i stadsdelen är hållbar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ansöka medel för permakulturanläggning för avrinning vid Tenstavägen	2017-01-01	2017-12-31
Fullfölja arbete med förstudie Spångaån Bällstaån.	2017-01-01	2017-12-31
Utreda vattenflöden i befintliga dammanläggningar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Stockholms kretslopp är resurseffektiva. Detta uppnås bland annat genom att möjliggöra för stadsodling i stadsdelen samt att säkerställa att det finns en god avfallshantering i stadens offentliga rum.

Förvaltningen har ett resurseffektivt kretslopp där fokus ligger på att förhindra uppkomsten av avfall. Ambitionen ska ligga i nivå med EU:s avfallshierarki. Det avfall som uppkommer ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Möjligheten att återvinna ska förbättras i stadsdelsområdet. Medarbetare och medborgare ska uppleva att det är enkelt att återvinna. Matsvinnet ska minska i stadens verksamheter och insamling av matavfall ska ha ökat till 75 procent.

Nämndmål:

Avfallshanteringen i stadsdelens offentliga rum är ändamålsenlig

Förväntat resultat

Mängden matavfall som samlas in ökar till 75 procent så att nämnden är bäst i staden.
Förvaltningshusets avfall källsorteras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utplacering av fler kärl för källsortering	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om en giftfri miljö genom aktiva val i den egna verksamheten med särskilt fokus på förskolan och andra platser där barn leker samt genom kunskapsspridning. Stadsdelsnämndens kemikaliearbete utgår från stadens vägledning för kemikaliesmart förskola. Genom att livsmedelsinköpen sker elektroniskt är det enklare att kontera och följa upp andelen ekologiska livsmedel. Under året ska samtliga verksamheter i största möjligaste mån välja ekologiska livsmedel.

Förskolorna följer stadens kemikalieplan. Samtliga enheter kommer att uppnå målet om fastställd nivå till årsskiftet. Inköp av ekologiska livsmedel har ökat och förskolorna arbetar aktivt för att minska matsvinnet. Stadsdelsnämnden har fått medel för att påskynda utbytet av miljöfarliga inventarier och kemikaliesmarta vilomadrasser. Under 2016 uppnås ej målet med antal förskolor som ansökt om skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling", arbete kommer därför att fortsätta under 2017.

En varierad och näringsriktig ekologisk mat ska erbjudas alla barn. Barn ska ha en giftfri vardag och ekologisk mat är det naturliga valet i så stor utsträckning som möjligt. Andelen vegetarisk mat i förskolan ska öka. Barn och unga ska ges möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön till exempel genom sopsortering och hantering av mat.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %	95%	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförbara system	100 %	75%	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	40 %	40%	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är ekologiskt hållbara och kemikaliesmarta

Förväntat resultat

Att andelen produkter som innehåller spår av farliga ämnen minskar. Användandet av ekologiska livsmedel ökar. Verksamheter serverar vegetarisk kost minst en dag i veckan. Inom förskolan är målet att servera vegetarisk kost två gånger i veckan. Målet för förskolans kemikaliearbete är att stadsdelsnämnden under mandatperioden uppnår nivå 1 och nivå 2 samt inleder arbetet med att uppnå nivå 3.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal förskolor som ansöker om att erhålla Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling"	1		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bereda minst en ansökan om medel från klimatmiljarderna för klimatinvesteringar	2017-01-01	2017-12-31
Förskolorna serverar vegetarisk mat två gånger i veckan	2017-01-01	2017-12-31
Spånga-Tenstas förskolor arbetar enligt handlingsplan för kemikaliesmarta förskolor	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om en sund inomhusmiljö genom aktiva val i den egna verksamheten med särskilt fokus på förskolan samt genom kunskapsspridning. Stadsdelsnämndens kemikaliearbete utgår från stadens vägledning för kemikaliesmart förskola. I de lokaler som den obligatoriska ventilationskontrollen (OVK) påvisat behov av förbättringar ska dessa åtgärdas. I de fall lokalerna ägs av annan part än Stockholm stad ska nämnden ta upp frågan om OVK i förhandling med fastighetsägaren. Under 2017 ska nämnden påbörja inventering av buller i verksamhetslokaler för barn.

Nämndmål:

Ljudmiljön i stadsdelens verksamhetslokaler är god

Förväntat resultat

Ljudmiljön i verksamhetslokalerna är god. Att andelen produkter som innehåller spår av farliga ämnen minskar i inomhusmiljön.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Visionen om ett ekonomiskt hållbart Stockholm: "Stockholm är nytänkandets centrum i världen. Det gynnsamma innovationsklimatet får företag och människor att blomstra. Näringslivets mångfald och det livslånga lärandet ger alla stockholmare frihet att följa och förverkliga sina drömmar. Stockholm är en central nod i ett globalt nätverk av framgångsrika städer. En stad i världen, men också en världens stad som attraherar internationella entreprenörer, studenter och besökare."

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ha en ekonomi i balans, där alla resurser nyttjas på ett effektivt och nyttomaximerande sätt. Nämnden stävar mot att företag väljer att etablera sig i stadsdelen, samt att fler arbetar och har trygga anställningar och därmed försörjer sig själva.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stärka det lokala näringslivet genom utvecklad företagservice och rådgivning. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor och utrikesfödda ska särskilt stödjas.

Stadsdelsområdet är attraktivt för företag och föreningar att etablera sig och verka i. Det finns välorganiserade företagarföreningar i stadsdelsområdet. Den it-inriktade och högteknologiska fritidsgården Techgården främjar samverkan med näringslivet.

Nämndmål:

Stadsdelsområdet är attraktivt för företag att verka i

Förväntat resultat

Arbetet mot näringslivet är prioriterat. Fler företag etablerar sig i stadsdelsområdet. Stadsdelsnämnden främjar företagande generellt och i synnerhet de grupper som är underrepresenterade, exempelvis kvinnor och utrikesfödda. Fritidsgården Techgården leder till ökad samverkan med näringslivet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att sträva mot att alla vuxna människor ges möjlighet att själv kunna försörja sig och sina familjer. Inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet, Arbete och sysselsättning, är målet att andelen invånare som arbetar ökar. Samt att fler ungdomar i åldern 16 till 29 år arbetar eller studerar. Dessutom ett särskilt fokus på att fler kvinnor deltar i samhällslivet genom jobb eller annan sysselsättning.

Under 2016 har arbetet med att utveckla utredning och insatser mot egen försörjning gett resultat i form av en betydande minskning i andelen medborgare som ansöker om ekonomiskt bistånd. Målet är att färre medborgare i stadsdelsområdet är i behov av ekonomiskt bistånd samt att tiden med ekonomiskt bistånd blir kortare. Handläggningen är rättssäker och invånarna är delaktiga i planeringen mot egen försörjning. Vid upphandlingar har även gjorts krav om sociala villkor med syfte att antalet arbetstillfällen ökar ställts.

Barnets behov uppmärksammas i beslut eller åtgärder som särskilt påverkar barn. Villkoren för barnfamiljer utjämnas med hjälp av sommarlovspeng. Fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har egen försörjning genom så kallade Stockholmsjobb. Syftet är att sprida samhällsinformation samt bryta social isolering hos medborgaren. Nämndens insatser leder till att fler medborgare i stadsdelsområdet kommer närmare arbetsmarknaden och fler blir självförsörjande. Antalet arbetstillfällen i stadsdelsområdet ökar, framförallt för unga och kvinnor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,6 %	1,7 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	3 %	1,1 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	100 st	850 st	Tertial
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	10 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	1 000 st	8 500 st	År
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	100 st	900 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	1 100 st	8 500 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden stärka arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Antalet arbetstillfällen ökar i stadsdelsområdet

Förväntat resultat

Fler medborgare har Stockholmsjobb och OSA-anställning. Fler tar del av insatser genom det så kallade snabbspåret. Fler upphandlingar med sociala villkor. Fler arbetstillfällen skapas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetssätt för att hitta och motivera unga, som inte är inskrivna i någon aktivitet, mot sysselsättning.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Medborgarna har egen försörjning genom arbete eller studier

Förväntat resultat

Medborgarnas grad av egen försörjning ökar och bidragstagandet i stadsdelsområdet sjunker. De som har behov av ekonomiskt bistånd har det under en kort tid. Färre som är kvinnor i behov av ekonomiskt bistånd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verka för att ta fram fler praktik och sysselsättningsplatser för långtidsarbetslösa kvinnor	2017-01-01	2017-12-31
Öka andelen som söker stöd hos arbetsförmedlingen och jobbtorg	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

Stadsdelsnämnden bidrar till utbildning genom hela livet med hjälp av välutbildade medarbetare. Välutbildade medarbetare kan vidareförmedla denna kunskap till brukare och medborgare i alla livets skeden. Medarbetarna i förvaltningen erbjuds möjlighet till kompetensutveckling. Särskilda satsningar har ansökts genom kompetensutvecklingssatsningen (KUS - bilagor 16, 17, 18, 19, 20 och 21). Dessa syftar till att öka kompetensen om, hedersrelaterad våld, hbtq frågor, kost, juridik samt svenska språket.

Nämndmål:

Medarbetarna erbjuds kompetensutveckling

Förväntat resultat

Utbildningarna genomförs utifrån ansökningarna ur kompetensutvecklingssatsningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ha en god offentlig ekonomi. Förvaltningens ekonomi är långsiktigt hållbar med ett tydligt fokus på kostnadseffektivitet och kvalitet. Förvaltningen har en hög prognossäkerhet och en budget i

balans vid årets slut. De administrativa funktionerna och processerna är därför utformade i syfte att stödja och underlätta för kärnverksamheterna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Användning av resurser är effektiv utan att äventyra kommande generationers behov

Förväntat resultat

Det socioekonomiska behovet hos medborgarna ligger till grund för resurstilldelningen. Prognossäkerheten är god samt åtgärder vidtas vid underskott.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Visionen om ett demokratiskt hållbart Stockholm: ”Ingenstans är demokratin mer vital än i Stockholm. Stockholmare är delaktiga i stadens utveckling och känner samhörighet med sin stad. Deras engagemang tas tillvara och ger riktning åt framtiden. Stockholm är ett föredöme i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Lika rättigheter och stora möjligheter kommer alla till del i en stad tillgänglig för alla.”

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ge aktivt stöd till att utveckla demokratin i stadsdelen. De ungas engagemang uppmuntras. Medborgarna möter verksamheter som vilar på demokratisk grund där hög transparens, dialog och inflytande skapar förutsättningar för egenmakt över vardagen. När egenmakt och förtroende för den lokala nämnden ökar finns en god grund för ett ökat deltagande i allmänna val, det politiska livet och i föreningslivet. Nämndens verksamheter utvecklas och kvaliteten höjs genom att medarbetarna har goda och jämställda arbetsvillkor. Nämnden värnar barnens rättigheter genom att barnkonventionen och barnrättsperspektivet genomsyrar all verksamhet som berör barn direkt eller indirekt. De mänskliga rättigheterna tillgodoses och medverkar till att den enskilde kan leva ett självständigt liv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att integrera ett genus- och normkritiskt perspektiv i alla verksamheter. Service och insatser är tillgängliga för både män och kvinnor och alla biståndsbedömda insatser beviljas jämställt.

Under 2016 har könsfördelad statistik upprättats som ligger till grund för att resurser fördelas lika. Alla stadsdelsnämndens verksamheter; som till exempel biståndsbedömning, service- och omsorgsinsatser, offentligt skyddad anställning, fördelas utefter behov och oberoende av kön. Det har konstaterats att flickor tidigare inte fått tillgång till mötesplatser i samma

utsträckning som pojkar och därför ska fler mötesplatser vara tillgängliga för flickor. Alla barn, oavsett kön, har lika stora möjligheter i förskolan.

Förvaltningen är en arbetsplats med lika villkor och förutsättningar oberoende av kön. Under 2016 utarbetades förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan. Vidare visade den årliga lönekartläggningen att anställda inom förvaltningen har jämställda löner och att det inte förelåg några osakliga löneskillnader på grund av kön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Arbetsplatserna präglas av jämställdhet och är fri från all typ av diskriminering på grund av kön

Förväntat resultat

Lönerna är jämställda och icke diskriminerande. Det finns inga osakliga löneskillnader på grund av kön. Rekryteringen är kompetensbaserad och icke diskriminerande. Heltid och trygga anställningsformer är norm. I förvaltningen, som är en kvinnodominerad sektor, är anställningsvillkoren goda vad gäller arbetets organisering och fördelning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel befattningar, av totalt mätbara befattningar, i vilka lönerna ej är jämställda.	0 %		År
Andel kvinnor respektive män som använder friskvårdsbidrag i relation till andel anställda kvinnor och män.	100 %		Tertial
Andel nya heltidsanställningar i relation till samtliga nya anställningar.	90 %		År

Nämndmål:

Medborgarna får god samhällsservice och samhällsinformation

Förväntat resultat

Medborgarna känner till det stöd som stadsdelen ger i det fall som behov av hjälp uppstår i någon del vardagen och livet. Det är lätt att få samhällsvägledning och det finns flera olika kanaler som samhällsvägledning tillhandahålls för olika målgrupper av medborgare i stadsdelen. Medborgarna vet också hur man framför åsikter och förslag till stadsdelen för att påverka sin närmiljö. Medborgaren känner till vad som händer i stadsdelen och har kunskap om det utvecklingsarbete som pågår dels inom ramen för lokalt utvecklingsprogram, dels inom ramen för utvecklingen av bostadsbyggandet och infrastrukturen i stadsdelen.

Nämndmål:

Medborgarna har lika möjligheter att ta del av verksamheter och insatser

Förväntat resultat

Stadsdelsområdets resultat i mätningar avseende hälsa, uppväxtvillkor, utbildning, arbete, försörjning, boende, demokrati och trygghet närmar sig stadens resultat. Fler tar del av nämndens öppenvårdsinsatser. Genusstatistik visar att kvinnor och män, flickor och pojkar har samma möjligheter att ta del av insatser från verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att vara en bra arbetsgivare. Detta genom att ha en hållbar och hälsosam arbetsmiljö som främjar samarbete, effektivitet och verksamhetsutveckling. Förvaltningen har fortsatt bra resultat i medarbetarenkäten inom bland annat god arbetsgivare och aktivt medarbetarskap. Arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare, i enlighet med Stockholms stads handlingsplan, är fortsatt prioriterat.

Förvaltningens kultur präglas av medarbetarnas delaktighet och en öppenhet där var och en bidrar till utveckling av verksamheten. Genom delaktighet och involvering ökar engagemang och förutsättningar för att bidra till verksamhetens resultat och utveckling. Medarbetarna är delaktiga i verksamhetsplaneringen och tar ansvar för sin arbetssituation och sina arbetsuppgifter genom årliga medarbetaråtaganden som resulterar i en medarbetarplan.

Förvaltningen har ett strategiskt och likriktat sätt att arbeta med personal- och kompetensförsörjning. Rekrytering och utbildningsinsatser planeras långsiktigt och uppdateras årligen i en treårig personal- och kompetensförsörjningsplan. För att fullfölja sitt uppdrag och möta medborgarnas behov har medarbetare och chefer relevant kompetens. Medarbetare och chefer har de förutsättningar som krävs att uppdatera sin kompetens. Nyanställda får en omfattande introduktion och stöd i form av handledning och mentorskap i syfte att omsätta sin kompetens i praktiken. Förvaltningens chefer utövar ett nära ledarskap.

Det förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus och samtliga arbetsmiljöfaktorer beaktas och integreras naturligt i verksamheten. Arbetsmiljöarbetet organiseras och fördelas med utgångspunkt i kvalitets- och arbetsmiljöaspekter. Förvaltningens verksamheter är fria från arbetsrelaterad ohälsa. Samverkan med arbetstagarorganisationerna är en naturlig del på alla nivåer i organisationen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Index Bra arbetsgivare	86	fastställs 2017	År
 Index Psykosocial arbetsmiljö	81	fastställs 2017	År
 Sjukfrånvaro	7,8 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,9 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdsyrken.	2017-01-01	2017-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna kartlägga aktuella utbildningsnivåer bland anställda inom LSS-verksamheter.	2017-01-01	2017-12-31
 Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att skapa trygga anställningar och goda arbetsvillkor genom att minimera användningen av allmänna visstidsanställningar i yrkeskategorier där denna anställningsform är frekvent.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Arbetsmiljön är hållbar och hälsosam samt främjar samarbete, effektivitet och verksamhetsutveckling

Förväntat resultat

Arbetsplatserna är hållbara, hälsosamma och effektiva. Förvaltningen bedöms vara en bra arbetsgivare med god psykosocial arbetsmiljö med fortsatt höga skattningar i medarbetarenkäten. Sjukfrånvaron i förvaltningen minskar och personalomsättningen är på en relevant nivå.

Personaltäthetens betydelse för kvalitet och arbetsmiljö beaktas i verksamheterna. Medarbetarna känner till förvaltningens nolltolerans rörande kränkande särbehandling och riktlinjerna kring detta.

Samtliga medarbetare har en medarbetarplan, upprättad tillsammans med chef. Medarbetarplanen innehåller medarbetaråtaganden, fördelning av arbetsuppgifter och uppdrag, dialog om krav och resurser, värdegrund, kompetensutveckling och övriga förutsättningar medarbetaren behöver för uppdraget och en god arbetsmiljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter genomför ett fördjupat arbete kring kränkande särbehandling utifrån föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö, enligt APT-kalendern.	2017-01-01	2017-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter implementerar personalpolicyn i sina verksamheter	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har rätt kompetens för uppdraget

Förväntat resultat

Medarbetare och chefer med kompetens för sitt uppdrag, bedriver en effektiv verksamhet med kvalitet och hållbarhet. Medarbetare får relevant kompetensutveckling utifrån aktuell personal- och kompetensförsörjningsplan. Alla enheter har framtagna aktiviteter för kompetensförsörjning. Vid rekrytering säkerställs rätt kompetens genom kompetensbaserad rekryteringsmetodik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare som genomför medborgardialog ska erbjudas utbildning.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bemöta alla som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter med respekt oavsett könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning, religion eller funktionsnedsättning. Utifrån arbetet med lokala utvecklingsprogrammet, Tillit och förtroende, erbjuder förvaltningens kostnadsfria mötesplatser som används i hög utsträckning. Mötesplatser inbjuder till dialog mellan medborgarna, stadsdelen och politikerna. Medborgarvårdarna genomför regelbundet aktiviteter för att främja civilsamhällets organisering och öka medborgarnas delaktighet i sin närmiljö. Genom medborgardialog och medborgarbudget har invånarna möjlighet att påverka. Fler mötesplatser är tillgängliga för flickor och medborgare med funktionsnedsättning.

Under 2016 genomfördes omfattande utbildningssatsningar kring diskriminering och bemötande. Det påbörjade arbetet är fortsatt prioriterat och leder till att förvaltningen arbetar inkluderande och verksamheterna följer de lagkrav som finns om att ingen ska utsättas för vare sig direkt eller indirekt diskriminering. Ökade kunskaper om mångfald och hbtq prioriteras. Mångfalds- och likabehandlingsarbetet är en naturlig del av vardagsarbetet inom förvaltningen.

All verksamhet; som till exempel biståndsbedömning, service- och omsorgsinsatser, offentligt skyddad anställning samt mötesplatser, utgår från medborgarens behov oberoende av könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning, religion eller funktionsnedsättning. Papperslösa får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Föreningsbidrag fördelas endast till föreningar som står bakom den demokratiska rättsstatens principer och de mänskliga rättigheterna samt är emot våldsbejakande extremism.

Föräldrar och eller vårdnadshavare bemöts jämställt oavsett vem man är och hur man lever.

Barnen bemöts utifrån sina förutsättningar och olikheter. Förskolan är en plats där olikheter ses som något positivt och barnen har en ökad förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och vara. Förskolorna har arbetat med sina likabehandlingsplaner för att kunna levandegöra dessa i samverkan med barn och föräldrar eller vårdnadshavare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	95 %	Öka	År
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	Öka	År
 Andel brukare inom social-psykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	Öka	År
 Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	95 %	Öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för att följa upp hbtq-personers upplevelser av verksamheternas utformning och bemötande i enlighet med hbtq-programmet i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Arbetsplatserna är jämställda och fria från all typ av diskriminering

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter verkar i enlighet med de mänskliga rättigheterna. Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter upplever att de bemöts med respekt utifrån att de är lika i värde och har lika rättigheter till ett självständigt liv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter genomför ett fördjupat arbete kring kränkande särbehandling utifrån föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö, enligt APT-kalendern.	2017-01-01	2017-12-31
Ge förutsättningar till alla chefer att arbeta med bemötande.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Brukarna upplever sig inte diskriminerade

Förväntat resultat

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter upplever att de bemöts med respekt utifrån att de är lika i värde och har lika rättigheter till ett självständigt liv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att barnkonventionen och barnrättsperspektivet genomsyrar all verksamhet som berör barn och unga, direkt eller indirekt.

Barnkonventionens intentioner uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder som berör ett enskilt barn eller en grupp barn. Under 2016 har samtliga chefer fått utbildning i FN:s barnkonvention dock behöver medarbetarnas kunskap om FN:s barnkonvention prioriteras och fördjupas. Alla verksamheter som rör barn och unga, som till exempel biståndsbedömning, service- och omsorgsinsatser, förskola och mötesplatser ska genomsyras av barnkonventionen. Barnkonventionen och barnrättsperspektivet är en naturlig del av vardagsarbetet i förvaltningens samtliga verksamheter.

Barnens situation synliggörs och stärks inom socialtjänsten genom användning av barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i särskilt prioriterade beslut och insatser. En sammanhållen socialtjänst leder till förtroendefulla och verkningsfulla insatser för familjer i stadsdelsområdet.

Arbetet med att öka barns inkludering och möjlighet till inflytande pågår ständigt. Genom det systematiska kvalitetsarbetet, MoRs, mål och resultatstyrning, fångas barns inkludering i läroprocesserna. Förskolorna har ett barnrättsperspektiv och upptäcker tidigt barns olika förmågor och behov för att ge rätt stöd. Barn är, utifrån sina egna förutsättningar, inkluderade och har möjlighet att uppleva den tillfredsställelse det ger att göra framsteg och att få vara en tillgång i gruppen. Förskolornas planer mot kränkande behandling bygger på FN:s barnkonvention. Samverkan mellan förskolan och socialtjänsten är god så att barn som misstänks fara illa uppmärksammas tidigt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31
 Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

FN:s barnkonvention är vägledande i nämndens arbete

Förväntat resultat

Alla barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utgå från att ett liv fritt från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Alla medarbetare har ökade kunskaper om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt de sårbarhetsfaktorer som ökar risken för att bli utsatt.

Verksamheterna arbetar mer förebyggande och upptäcker tidigt och medverkar till att förebygga våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Under året utvecklas, utifrån befintliga standardiserade metoder i verksamheterna, sätt att upptäcka våld. Under 2016 har förvaltningen, genom relationsvårdsteamet, arbetat med att höja kompetensen bland medarbetarna för att tidigt upptäcka och hantera när det förekommer våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Relationsvårdsteamet har arbetat med informationsmaterial samt utbildningar, så kallad ”våld i nära relationer-skola”, riktat till medarbetare i förvaltningen. Under 2017 ska antalet medborgare som utsätts för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck minska. Arbetet med att höja medarbetarnas kompetens i att upptäcka, förebygga och hantera våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras.

Den interna samverkan mellan socialtjänsten och verksamheterna inom fält och fritid samt förskola gör att alla medarbetare har kunskap om sina skyldigheter att agera, samt vilka kontaktvägar som finns, vid misstanke om barn och unga som far illa. Alla verksamheter som arbetar med myndighetsutövning använder barnkonsekvensanalyser och vid behov barnchecklistor i prioriterade ärenden där barn och unga kan vara berörda. En sammanhållen socialtjänst leder till att medborgarna tidigt tar del av de insatser de behöver.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel medarbetare som gått utbildning om att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, som anser sig ha fått redskap för att upptäcka och samtala med barn om sin situation	20 %	Tas fram av nämnden	År
 Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper	20 %	Tas fram av nämnden	År
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	120 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Ingen behöver leva i en relation där individen utsätts för våld

Förväntat resultat

Socialtjänsten fångar upp, förebygger och erbjuder fler våldsutsatta och fler våldsutövare stöd och hjälp. Fler tar del av öppenvårdsinsatser via Familjestöd. Fler tar del av våldspreventiva grupper till exempel "Trygga händer". Barn som lever med våld i nära relation får sina behov tillgodosedda. Fler anställda är utbildade i att upptäcka, förebygga och hantera ärenden där det förekommer våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetssätt utifrån standardiserade metoder för att upptäcka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att alla medborgare oavsett funktionalitet deltar på lika villkor i samhället. Medborgare får information och kan kommunicera på det sätt som passar bäst. Stadsdelsnämnden bygger bort enkelt avhjälpta hinder och upplevelsen av tillgänglighet i stadens inne och utemiljö för personer med funktionsnedsättning ökar. Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever sig ha en fungerande bostad ökar.

Stödet till personer med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa är av god kvalitet och utformas med respekt för självbestämmande och personlig integritet. Detta märks genom att de flesta upplever att de blivit väl bemötta av stadens personal.

Under 2016 har ett mångfaldsarbete genomförts för alla medarbetare. Detta arbete kommer försätta under 2017 och vidareutvecklas med fokus på hbtq och likabehandling. Kompetensutvecklingsplanen för medarbetare inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri innefattar både satsningar på att öka andelen med grundläggande utbildning samt vidareutbildning i till exempel psykiatri och motiverande samtal.

Den enskilde har stort inflytande över planering och genomförandet av insatsen. Andelen som upplever att de kan påverka insatsens utformning ökar samt andelen som upplever att de varit delaktiga när genomförandeplanen har tagits fram. Personer med funktionsnedsättning har en meningsfull vardag och en sysselsättning anpassad efter förmåga och behov. Andelen nöjda deltagare i daglig verksamhet ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	77 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	64 %	tas fram av nämnden	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner	81 %	Fastställs 2017	År
 Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	76 %	tas fram av nämnden	År
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	94 %	91 %	År
 Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	87%	År
 Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	90 %	År
 Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	87 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av dagliga verksamheters arbete mot arbetsmarknaden för deltagarna. Där ingår resursfördelningen samt samverkan mellan arbetsrehabiliterande insatser.	2017-01-01	2017-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning har insatser av god kvalitet som är tillgängliga och likvärdiga

Förväntat resultat

Insatserna är likvärdiga och tillgängliga oberoende av till exempel ålder, kön eller etnicitet. Utredningsprocessen är transparent och rättssäker. Samtliga insatser är anpassade efter individuella behov och stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att aktivt verka för att medborgarna upplever att de har inflytande över sin närmiljö. Medborgarna upplever att de kan påverka vad som sker i stadsdelsområdet.

Arbete med medborgardialog och medborgarbudget stärker möjligheten till inflytande, framförallt med fokus på barn och unga. Medborgardialogerna anpassas efter målgrupp och frågeställning. Alla medborgardialoger föregås av en målgruppsanalys så att rätt dialogmetod används. En medborgarbudget genomförs så att medborgarna kan påverka stadsmiljön i Tensta centrum. Medborgarna känner till utvecklingsarbetet i stadsdelsområdet.

Medborgarvårdarnas arbete skapar ökad trygghet och ökat valdeltagande i stadsdelsområdet. Särskilt fokus är att öka valdeltagandet för kvinnor och första och andra gångväljare.

Verksamheterna är tillgängliga för medborgarna. För att förbättra dialogen med och öka medborgarnas förtroende verkar nämnden för att förvaltningen ska flytta till ett nytt förvaltningshus i Tensta.

I nämndens verksamheter har individerna stort inflytande över verksamhetens utformning och innehåll. Utredningsprocessen är transparent och individen är i stor utsträckning delaktig i utredning, val av insats och genomförande. För att utveckla och förbättra verksamheten ska arbetet med att ta till vara medborgarnas synpunkter prioriteras. Hantering av avvikelser i verksamheten och utredning enligt lex Sarah och lex Maria är en del i det förbättringsarbetet. Även resultat av brukarundersökningar används systematisk av enheterna som underlag för förbättringsarbete. Resultatet under 2016 visar att svarsfrekvensen på brukarundersökningen för daglig verksamhet, boendestöd och gruppboende har förbättrats. Fler kommer till tals genom att svarsfrekvensen på stadens brukarenkät ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor		Fastställs 2017	År
Kommentar Mål fastställs i tertialrapport 2			
 Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö		Fastställs 2017	År
Kommentar Mål fastställs i tertialrapport 2			
 Andel stockholmare som är aktiva inom civilsamhällets organisationer		Fastställs 2017	År
Kommentar Mål fastställs i tertialrapport 2			

Nämndmål:

Invånarna ska ha hög tillit och känna förtroende för stadsdelsförvaltningen.

Förväntat resultat

Fler medborgare använder medborgarförslag och fler deltar i medborgardialoger för att påverka sin närmiljö. Fler mötesplatser finns tillgängliga för att gynna organisering och används av olika målgrupper. Svarsfrekvenser på brukarenkäter ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen utreder möjligheten till utvecklad digitaliserad dialog med medborgare	2017-01-01	2017-12-31
Införa nya former för det Civila Rådet och utreda förutsättningarna för att etablera ett Ungdomsråd.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att vid alla upphandlingar ställa höga krav på utförare och leverantörer. Stadens upphandlingsprogram ligger till grund för arbetet i syfte att driva utvecklingen i socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning.

Genom införande av e-handelssystem kommer avtalstroheten att öka samt upphandlingarna bli mer effektiva. För effektiv upphandling krävs att alla centrala och lokala avtal finns med i e-handelssystemet. Målet är att systemstödet är implementerat i samtliga verksamheter. För att effektiva upphandlingar ska genomföras krävs uppföljning av befintliga avtal. Processer för uppföljning samt roller och ansvar är tydliga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	50 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	Fastställs 2017	År

Nämndmål:

Upphandling utgör ett medel att driva utveckling i en social, ekologisk och ekonomisk hållbar riktning

Förväntat resultat

Kvaliteten i verksamheten säkerställs genom årlig uppföljning av de upphandlade verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I varje offentlig upphandling ställs krav enligt stadens upphandlingsprogram.	2017-01-01	2017-12-31
Införskaffa och implementera systemstöd för direktupphandlingar	2017-01-01	2017-03-31
Socialt ansvarstagande vid upphandling	2017-01-01	2017-12-31
Utrullning av etapp två för e-handel för Stockholms stad	2017-01-01	2017-10-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges förslag till driftsbudget för stadsdelsnämnden 2017 är netto 1 116,6 mnkr. Jämfört med 2016 har budgeten ökat med 41,2 mnkr.

Driftsbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Stadsdelsnämnden ska hålla budget och vid behov göra omfördelningar för att möta befarade underskott.

Investeringsbudgeten för 2017 är 13,3 mnkr, varav 1,4 mnkr är till maskiner och inventarier och 11,9 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Utgångspunkterna för arbetet med att fördela 2017 års budget har varit att:

- Erbjuda ändamålsenlig verksamhet av högsta kvalitet inom givna ekonomiska ramar
- Bidra till att nämnden arbetar mot kommunfullmäktiges inriktningsmål
- Följa gällande lagstiftning
- De administrativa funktionerna och processerna stödjer och underlättar för kärnverksamheterna, samt bidrar till en effektiv styrning och uppföljning
- Satsningar har gjorts inom ramen för utökat arbete med, kultur, demokrati, EU-projekt och Techgården
- Buffert för oförutsedda kostnader för placeringar inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning utifrån gällande behov
- Inarbetade effektiviseringar inom framförallt individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Fördelningen av 2017 års budget i stadsdelsnämnden bygger på faktiska kostnader och intäkter per verksamhetsområde i samband med tertialrapport 2 år 2016 uppräknat till helår inklusive kostnads- och löneökningar för 2017. Undantaget är budgetramen för stadsmiljö som är densamma som i kommunfullmäktiges förslag i fördelningsnycklarna.

Nämnden följer den beräkning som staden har gjort för att prognostisera kostnaderna för ekonomiskt bistånd under kommande år.

DRIFTVERKSAMHET netto, mnkr	BOKSLUT 2015	PROGNOS 2016	BUDGET 2017
Nämnd- och förvaltningsadministration	43,1	30,5	43,4
Förskoleverksamhet	260,3	263,7	279,8
Kultur och förening	28,7	38,7	45,0
Äldreomsorg	239,4	240,7	235,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	187	195,4	189,4
Individ- och familjeomsorg	161,5	155,1	173,0
Stadsmiljöverksamhet	12,6	8,4	8,3
Ekonomiskt bistånd	123,2	117,5	115,9
Arbetsmarknadsåtgärder	22,7	22,4	20,7
Summa	1078,5	1072,4	1110,6
Kapitalkostnader stadsmiljö	3,3	5,5	6,0
Summa	1081,8	1077,9	1116,6

Tabellen ovan visar fördelade nettokostnader av bokslut 2015, prognos ekonomiskt nettoutfall per tertialrapport 2 år 2016 och budget 2017 netto per verksamhetsområde. Budgeten för 2017 är netto 1 116,6 mnkr. Omslutningsförändringar om 193,6 mnkr redovisas separat i enlighet med bilaga 5.

Nämnd och administration

Nämnd och administration	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter		-2,1	-10,0	-11,0	-11
Kostnader	41,6	45,2	40,5	54,4	12,8
Netto:	41,6	43,1	30,5	43,4	1,8

Verksamhetsområdets budget för 2017 är 43,4 mnkr. Under nämnd- och förvaltningsadministrationens kostnader finns 1,0 mnkr reserverade för EU projekt samt 9 mnkr i buffert reserverade för oförutsedda kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg utifrån gällande behov.

Budget 2017 har totalt ökat med 1,8 mnkr jämfört med budget 2016. Skillnaden beror på att under 2016 har tillsättningar av tjänster gjorts under innevarande år. I budget 2017 har höjd tagits för lön för helår. Vidare görs extra satsningar på stöd för rekrytering av socialsekreterare och biståndshandläggare. Detta är en satsning för att underlätta för chefer inom verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg, funktionsnedsättning samt äldreomsorg. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport två för 2016 är skillnaden 12,9 mnkr jämfört med budget. Skillnaden beror på att bufferten 2016 gått till att täcka underskott inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och äldreomsorg.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-20,0	-17,4	-20,0	-16,3	3,7
Kostnader	300,9	277,7	283,7	296,1	-4,8
Netto:	280,9	260,3	263,7	279,8	-1,1

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 279,8 mnkr. Budget 2017 har minskat med 1,1 mnkr jämfört med budget 2016. Detta beror dels på minskat barnunderlag som slår igenom trots att schablonen ökat med 1,5 procent. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport två för 2016 är skillnaden 16,1 mnkr i ökad nettobudgetram. Budgeten är baserad på ett visst antal prestationer under året. Det gör det svårt att rättvist jämföra budgeten mellan åren och med de prognostiserade kostnaderna för året. Budgeten som fördelas baseras på avläsning i mars månad då barnantalet är högt. Under året sjunker barnantalet varvid nämnden är återredovisning skyldig för de barn som inte finns. I föreslagen budget är detta medräknat. Intäkterna avser framför allt avgifter inom förskolan och ersättning för interkommunala barn.

Av förskolans totala budget har särskilt stor vikt lagts på att fördela så mycket som möjligt av resurserna till förskolans resultatenheter. Grundschablonen inom alla nivåer för förskoleverksamheten har i stadens resursfördelningssystem ökat med 1,5 procent jämfört med 2016. Inom stadsdelsnämndsområdet föreslås att förskolepengens andel av schablonen vara oförändrad med 81 procent för år 2017.

Kommunfullmäktiges budgetram bygger på antalet förskolebarn per den 31 mars 2016 vilket är 2 022. Förvaltningen har i budget för 2017 gjort bedömningen att antalet förskolebarn i genomsnitt kommer att vara 1 830. Återbetalning av prestationer till kommunstyrelsen beräknas därmed bli närmare 16 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Barn, kultur och förening	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-1,2	-3,6	-1,2	-0,6	0,6
Kostnader	39,9	32,3	39,9	45,6	5,7
Netto:	38,7	28,7	38,7	45,0	6,3

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 45,0 mnkr. I verksamhetsområdet finns budget för framför allt fritidsverksamhet, fritidsgård i Hjulsta, Blå huset som kulturnav, kultursamordnare, medborgarvärdar, projektet samtidigt först, civila rådet, fältarbete, parklekar, sommarkollo och öppen förskola samt Techgården. Nämnden kommer även under 2017 att dela ut och administrera föreningsstöd. I budgeten finns föreningsstöd om 1,6 mnkr. Utifrån utfördelning av demokratimedel på 4,0 mnkr. I samband med avstämningsärendet kommer ytterligare demokratimedel om 2,6 mnkr att fördelas. Ökningen mellan budget 2016 och budget 2017 på 6,3 mnkr avser framförallt Techgården och medborgarvärdar. Marknader kommer att stödjas under året.

Äldreomsorg

Äldreomsorg	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-81,9	-45,3	-84,1	-35,7	46,2
Kostnader	314,4	284,7	324,8	270,8	-43,6
Netto:	232,5	239,4	240,7	235,1	2,6

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 235,1 mnkr. Antal brukare med hemtjänst i ordinärt boende samt servicehus är i snitt 590 samt i vård- och omsorgsboende 167 för år 2016. Det är en minskning med 2 personer jämfört med föregående år inom hemtjänsten och inom vård- och omsorgsboende har antalet minskat med 8 årsplatser jämfört med år 2015. En vårdplats inom vård och omsorgsboenden motsvarar en kostnad på ca 0,7 mnkr vilket innebär en kostnadsminskning på 4,5 mnkr mellan 2015 och 2016. Budgeten för år 2017 är 2,6 mnkr högre jämfört med 2016. Detta beror främst på att budgeten 2016 tar höjd för de ökade kostnaderna för ökad ersättning inom hemtjänsten. Under 2016 har beslut fattats om att lägga ner Tensta servicehus. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertiärrapport 2 för 2016 är skillnaden 5,6 mnkr i minskad nettobudgetram.

Intäkterna avser framför allt intäkter för andrahandsuthyrning i servicehus. Ersättningen för hemtjänst, dagverksamhet, avlösning och ledsagning har räknats upp med mellan 4,7 procent till 2,7 procent jämfört med 2016. Ersättningsnivåer per dygn till utförare av verksamhet i särskilda boenden för äldre har räknats upp med 2,7 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Omsorg för funktionsnedsatta	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-20,6	-26,5	-20,6	-10,7	9,9
Kostnader	205,4	213,5	216	200,1	-5,3
Netto:	184,8	187	195,4	189,4	4,6

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 189,4 mnkr. Budget 2017 har ökat med 4,6 mnkr jämfört med budget 2016. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertiärrapport 2 är skillnaden 6,0 mnkr i minskad nettobudgetram. Skillnaderna orsakas av att dyra placeringar under 2016 ökat vilket inte ersatts via resursfördelningssystemet. Verksamhetsområdets budget justeras en gång om året efter två avläsningar av nivåer samt särskilda ersättningar. Denna justering infaller i samband med tertiärrapport 2 år 2017 varvid budget 2017 justeras med motsvarande. Intäkterna i under 2017 avser ersättningar från försäkringskassan (LASS).

Schablon och peng för LSS barn- och vuxenboende har höjts med 1,3 procent. Även schablon och peng för korttidsvistelser är höjd med totalt 1,3 procent.

Budgeten för 2017 är preliminärt baserad på antalet prestationer i augusti månad 2016. Budget 2017 justeras sedan i avläsningen i mars och augusti månad. En särskild redovisning för dyra placeringar görs i samband med augustiavläsningen. Alla nya ärenden, förändringar och avslut ska löpande rapporteras till det stadscentrala bedömningskansliet.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-172,7	-78,7	-198,6	-131,8	40,9
Kostnader	328,6	240,2	353,7	304,8	-23,8
Netto:	155,9	161,5	155,1	173,0	17,1

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 173,0 mnkr. Budget 2017 har ökat med 17,1 mnkr jämfört med budget 2016. Under slutet av 2015 har antalet ensamkommande flyktingbarn ökat markant från den 12 maj då antalet var 98 stycken till nuvarande siffra om 220 stycken. Migrationsverket ersätter stora delar av dessa kostnader men inte samtliga. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport 2 för 2016 ökar budgeten med 17,9 mnkr. Under 2016 har mycket extra medel för ensamkommande av engångskaraktär utbetalats, totalt cirka 6 mnkr, vilket gjort att prognosen hålls inom utfördelad ram. Under 2017 måste försiktighetsprincipen antas och då går det inte att räkna med ersättning för dessa extrakostnader som det ökande mottagandet inneburit varvid behovet av budgetmedel ökar.

Verksamhetsområdets intäkter under 2017 avser i första hand intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn och asylsökande samt andrahandsuthyrningar för försöks- och träningslägenheter. I budget finns även intäkter för placeringar inom familj- och ungdomsvård på Bromstensgården. Budget 2017 ovan är med omslutningsförändringar. Justering av intäkter och kostnader görs i bilaga 5, omslutningsförändringar.

Projektet Sociala insatsgrupper ska tillsammans med Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta finansieras under 2017 genom ansökan till socialnämnden. Finansiering för projektet saknas år 2018.

Inför 2017 har även satsningar gjorts för att förstärka arbetet mot hemlöshet. Nämnden söker medel ur central medels reserv för att minska hemlösheten med totalt 3,0 mnkr. Mer om detta går att läsa i bifogad bilaga 2.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsmiljö-verksamhet	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Avskrivningar och internränta	-5	-4	-5,5	-6	-1
Kostnader	13,4	13,3	13,9	14,3	0,9
Netto:	8,4	9,3	8,4	8,3	-0,1

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 8,3 mnkr. Budget 2017 har minskat med 0,1 mnkr jämfört med budget 2015 vilket avser stadsmiljö. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport 2 för 2016 är skillnaden 0,1 mnkr i minskad nettobudgetram.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-8,5	-8,8	-8,7	-11,3	-2,8
Kostnader	127,1	132	126,2	127,2	0,1
Netto:	118,6	123,2	117,5	115,9	-2,7

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 115,9 mnkr. Budget 2017 har minskat med 2,7 mnkr jämfört med budget 2016. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport 2 för

2016 är skillnaden 1,6 mnkr i minskad nettobudgetram.

Intäkterna i budget 2017 avser framför allt återbetalningar från försäkringskassan för bostadsbidrag och underhållsstöd. I budget finns även intäkter för felaktigt utbetalt försörjningsstöd. Att stävja felaktiga utbetalningar och minska bidragsberoendet fortsätter även under 2017. Nämndens fokus ligger på att fortsatt minska kostnaderna och minska biståndsberoendet.

Nämnden kommer också fortsatt att arbeta för att minska kostnaderna för hotell och vandrarhem under 2017 och koncentrera sig på personer och hushåll som saknar eget boende. Därför finns en funktion för att arbeta mot hemlöshet under ekonomiskt bistånd. Nämnden har även ett samarbete med Stiftelsen Stockholms hotellhem för att förmedla tillfälliga boenden. Medel för detta projekt söks ur central medels reserv för att förebygga samt motverka hemlöshet. Läs mer i bilaga 2.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder	Budget 2016	Bokslut 2015	Prognos T2 2016	Budget 2017	Jmf budget 2016-2017
Intäkter	-16,8	-14,6	-18,2	-7,5	9,3
Kostnader	39,2	37,3	40,6	28,2	-11
Netto:	22,4	22,7	22,4	20,7	-1,7

Verksamhetsområdets budget för 2017 är netto 20,7 mnkr. Budget 2017 har minskat med 1,7 mnkr jämfört med budget 2016. Inarbetat i budget 2016 är 13,9 mnkr för feriearbeten trots att endast 8,9 mnkr tilldelats från kommunfullmäktige till detta. Jämfört med det prognostiserade utfallet i tertialrapport 2 för 2016 är skillnaden 1,5 mnkr i minskad nettobudgetram vilket förklaras av minskad budget till sommarjobb. Ambitionen kvarstår dock att anställa lika många sommarjobbande ungdomar under 2017 som för år 2016. Intäkterna i budget 2017 avser ersättning för offentligt skyddade anställningar (OSA). Under året kommer arbetet med snabbspåret att fortsätta. Totalt satsar nämnden 6,8 mnkr på OSA och visstidsanställningar genom projektet snabbspåret.

Investeringar

INVESTERINGAR, mnkr	BOKSLUT 2015	PROGNOS 2016	BUDGET 2017
Stadsmiljö	10,6	14,1	11,9
Maskiner och inventarier	2,2	2,4	1,4
Totalt	12,8	16,5	13,3

Nämnden har i investeringsplanen för 2017 tilldelats 11,9 mnkr för parkinvesteringar. För maskiner och inventarier är motsvarande belopp 1,4 mnkr. Investeringarna medför ökade kapitalkostnader. Den beräknade kapitalkostnaden uppgår till 6,0 mnkr. Fördelningen av medel stadsmiljö redovisas även i bilaga 15. Ansökan utifrån klimatinvesteringar om 1,0 mnkr görs i detta ärende. Se bilagorna 3 och 4. Ansökan om medel för vattenhantering, Hjulsta vattenpark, om 2,5 mnkr i bilaga 11 samt Bällstaån, om 3,1 mnkr i bilaga 12.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden kommer inte under verksamhetsåret 2017 att genomföra försäljning av anläggningar.

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden årligen i verksamhetsplanen besluta vilka enheter som ska vara resultatenheter.

Nämnden föreslår att tio resultatenheter inrättas under 2017, varav sju resultatenheter inom förskolan, Bromstensgården inom individ- och familjeomsorgen samt två resultatenheter inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning: Daglig verksamhet Fridagruppen och Gruppboende. Daglig verksamheten Fridagruppens resultatenhet innefattar Praist och Gruppboende innefattar stödboende för socialpsykiatri.

Resultatenheterna redovisas även i bilaga 15.

Betydande projekt som inte är investeringar

Med betydande projekt som inte är investeringar avses projekt med budgetram över 50 mnkr. Nämnden kommer inte att genomföra några betydande projekt.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande budgetjusteringar för verksamheten:

- *Hemlöshetsprojektet* ur CM om 3,0 mnkr för 2017 (se bilaga 2)
- Ansökan om medel för *klimatinvesteringar* för LED belysning om 1,0 mnkr (se bilagorna 3 och 4)
- Ansökan om medel för *vattenhantering*: Hjulsta vattenpark om 2,5 mnkr (se bilaga 11), Ballstaån 3,1 mnkr (se bilaga 12)
- *Giftfri förskola* om 1,0 mnkr för 2017: Spånga - Tensta stadsdelsnämnd ansöker om medel i syfte att genomföra åtgärder i vägledningen för kemikaliesmart förskola. Åtgärderna är ett viktigt steg i arbetet mot en giftfri förskola, dock är det en omfattande och kostsam åtgärd som inte ryms inom förvaltningens ordinarie driftbudget. För att kunna nå miljöprogrammets måluppfyllelse ansöker nämnden om medel för genomförande av kemikaliesmart förskola om totalt 1,0 mnkr. Ansökta medel kommer att användas till att byta ut plastporslin och dricksglas till barnen och för att byta ut plaster i köksredskap och köksutrustning. Byta ut skötbäddar i skumgummi. Inköp av och byte av lekmaterial, lekkuddar och andra skumgummi material. Under förutsättning att medel beviljas kommer åtgärderna genomföras under 2017

Inga av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget. Alla är av den beskaffenhet att om de inte beviljas blir effekten att aktiviteterna inte blir utförda då de inte ryms inom ordinarie budget.

Ansökningar som ej är budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande medel:

- Ideskiss för ansökan om medel ur *sociala insatsfonder*: Frisk generation - om 3,0 mnkr under tre år (se bilaga 13). Techgård - om 9,6 mnkr under fyra år (bilaga 14). Det innebär totalt 3,4 mnkr för år 2017.
- Ansökan om *kompetensutvecklingsmedel* om 3,3 mnkr (se bilagorna 16, 17, 18, 19, 20, 21)

Omslutningsförändringar

Den ekonomiska omslutningen beskriver den totala kostnadsvolymen. Nämnden föreslår omslutningsförändringar om 193,6 mnkr för beräknade ökade kostnader och intäkter.

DRIFTVERKSAMHET, mnkr	Omslutningsförändringar		Budget exkl omslutning	
	Intäkter	Kostnader	Inätker	Kostnader
Nämnd- och förvaltningsadministration	-11,0	11,0	0,0	43,4
Förskoleverksamhet	-0,6	0,6	-15,7	295,5
Barn, kultur och fritid	-0,6	0,6	0,0	45,0
Äldreomsorg	-29,8	29,8	-5,9	241,0
Funktionsnedsättning	-10,7	10,7	0,0	189,4
Individ- och familjeomsorg	-128,6	128,6	-3,2	176,2
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	0,0	0,0	-6,0	14,3
Kapitalkostnader stadsmiljö	0,0	0,0	0,0	6,0
Ekonomiskt bistånd	-7,8	7,8	-3,5	119,4
Arbetsmarknadsåtgärder	-4,5	4,5	-3,0	23,7
Summa	-193,6	193,6	-37,3	1153,9

Omslutningsförändringar redovisas även mer i detalj i bilaga 5.

Medel för lokaländamål

Inga medel för lokaländamål söks i detta ärende.

Övrigt

Aktiviteter för att sänka sjukfrånvaron

Inom nämnden har ett antal insatser bidragit till att hålla nere sjukfrånvaron 2015 och 2016 mer än staden i genomsnitt mot den trend med ökad sjukfrånvaro som syns i hela riket.

Ett strukturerat arbetat med förebyggande, främjande och rehabiliterande insatser har genomförts. Ohälsotalen är en alltför prioriterad fråga i samtliga verksamheter. Bedömningen är att det ändå är svårt att uppnå väsentliga sänkningar av sjukfrånvaron, enbart genom åtgärder som nämnden förfogar över. Detta utifrån analyser från bland andra "Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi" vid Finansdepartementet samt Försäkringskassan.

Försäkringskassan skriver dessutom i sin prognos i november 2015 om regeringens mål att gå från ett sjukpenningstal på 10,3 till 9 dagar 2020. Försäkringskassan bedömer att inget tyder på att ökningen av sjukfrånvaron som pågått sedan 2010 är på väg att brytas. Försäkringskassans prognos pekar istället på att sjukpenningstalet 2020 hamnar kring 13 dagar.

För att förebygga ohälsa har särskilda stöd och verktyg till cheferna utarbetats för att säkerställa hög kvalitet i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Insatser kopplade till social och organisatorisk arbetsmiljö har bland annat handlat om en särskild utbildningsinsats kring hot och våld för berörda enheter.

Flera enheter har utökat chefstätheten och inrättat samordnartjänster eller mentorer vilket bedöms förebygga ohälsosam psykosocial arbetsmiljö hos medarbetarna. Stresshanteringskurser för medarbetare samt även chefsworkshop om ledarskap som främjar hållbar organisatorisk och social arbetsmiljö har tillhandahållits. Årligen genomförs utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete där chefer och skyddsombud genomgår utbildningen tillsammans för att främja ökad samverkan i arbetsmiljöarbetet.

En viktig del i det förebyggande och hälsofrämjande arbete är ett aktivt ledar- och medarbetarskap. Ett medarbetarprogram tagits fram som omfattar samtliga verksamheter och ger verktyg för medarbetarna att var och en kunna utveckla ett aktivt medarbetarskap.

Ledar- och medarbetarskap, med delaktighet i verksamhetsplanering och nära dialog mellan chef och medarbetare borgar för god förståelse för uppdraget. Detta utgör grundförutsättningen för engagemang och möjlighet att som medarbetare kunna påverka den egna arbetssituationen likaväl som arbetsgivaren i och med detta på bästa sätt kan ta tillvara den enskildes kompetens och arbetsförmåga, även i perioder när dessa är försvagade.

Som en del i det hälsoförebyggande arbete har också så kallat, arbetsplatsnära stöd, anlitats alltsedan 2014 då Försäkringskassan började erbjuda detta till arbetsgivare. Dessa insatser har både handlat om att förebygga risk för insjuknande samt vid pågående sjukdom öka arbetstagarens möjligheter att återgå i arbete genom tidiga och anpassade åtgärder.

Ett viktigt verktyg för att sänka sjukfrånvaron är stadens rehabiliteringsprocess. Den är väl förankrad i verksamheterna, genom årlig rehabiliteringsutbildning för chefer. Månatlig uppföljning av aktuell sjukfrånvaro samt genomgång av rehabiliteringsplaner genomförs där enhetschefer och HR deltar. Cheferna håller så kallade, tidiga samtal, med medarbetare som uppvisar tecken på ohälsa. Syftet är att utreda behov av exempelvis arbetsanpassning, extra stöd i arbetet eller andra tidiga insatser och på så vis undvika ökad ohälsa och sjukskrivning.

Särskilda insatser kopplade till medarbetare som drabbats av ohälsa handlar om ett aktivt arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering. Ett utvecklat och strukturerat och nära samarbete med Företagshälsovården finns vilket är en viktig resurs både vid arbetsförmågebedömningar och i planering kring exempelvis arbetsanpassningar. Företagsläkaren är schemalagd på förvaltningshuset två gånger i månaden.

För medarbetare som på grund av långvarig ohälsa befinner sig långt ifrån möjligheten att återgå i sitt arbete erbjuder förvaltningen särskilda insatser så som exempelvis stöd till omställning. Sjukfrånvaron är ett prioriterat område inom samtliga avdelningar.

Under 2017 planeras att under första halvåret prioritera att starta upp ett arbete med den nya leverantören av företagshälsovård för att på bästa sätt kunna nyttja deras kompetens. Hösten

2017 planeras att starta en kompetens- och partssammansatt arbetsgrupp för att se vad ytterligare initiativ för att sänka ohälsotalen. En HR Specialist med fokus på rehabilitering kommer anställas under 2017.

Handlingsplan för trygga anställningar

Under 2017 kommer arbetet att fortsätta med att skapa trygga anställningar genom att se till att heltid är norm vid alla nyanställningar inom förvaltningens verksamheter. Det kommer även tidigt på året 2017 att genomföras en inventering av deltidsanställda för att kartlägga vilka individer som har en ofrivillig deltid. Detta för att sedan kunna arbeta för att erbjuda dessa personer en heltidsanställning där det är lämpligt för verksamheten. En översyn kommer även att göras av användandet av tidsbegränsade anställningar.

Särskilda redovisningar

Inga särskilda redovisningar förekommer i detta ärende.

Kvalitetsarbete

Syftet med kvalitetsarbete är att servicen ska skapa ett värde för dem vi är till för, det vill säga mottagarna av servicen. Det bygger på att verksamheten har god kännedom om målgruppens behov och förväntningar. Kvaliteten skapas i mötet mellan medarbetarna och mottagaren av servicen. Därför ska alla som kommer i kontakt med förvaltningens medarbetare få ett gott bemötande. Servicen eller tjänsten som levereras ska uppfylla de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar, föreskrifter, policys, riktlinjer, strategier, program och planer. Servicen eller tjänsten ska ha en så god kvalitet som möjligt utifrån givna resurser.

Stadens system för integrerad styrning och uppföljning stödjer verksamheten att ha tydligt fokus på resultat och effekter för mottagaren av servicen. För att säkerställa att kommunfullmäktiges fastställda mål uppfylls finns i kommunallagen krav på intern kontroll. I stadsdelsnämndens Internkontrollplan sker uppföljning av den löpande kontrollen av processer, rutiner eller arbetssätt. Uppföljningen syftar till att säkerställa att verksamhetens mål uppnås. För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten har förvaltningen rutiner för att ta hand om synpunkter som mottagarna av servicen har.

Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten gäller för verksamhet som bedrivs inom socialtjänsten enligt SoL, LSS, LVU och LVM. Ledningssystemet används för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet samt planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. En del i det systematiska kvalitetsarbetet är avvikelshanteringen där lex Sarah och lex Maria ingår.

För förskola och fritidshem regleras det systematiska kvalitetsarbetet i skollagen och de allmänna råd som gäller är Statens skolverks författningssamling, SKOLFS 2012:98. Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän, förskolor och fritidshem systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Syftet med uppföljningen är att få kunskap om hur förskolans kvalitet det vill säga verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det systematiska kvalitetsarbetet återfinns i enhetens verksamhetsplan och där

nämndens mål för verksamhetsområdet utgår från de nationella målen.

Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis kvalitetsutmärkelsen och mässa för goda exempel.

Målsättningen är att minst två enheter ska vara med och tävla år 2017 i kvalitetsutmärkelsen.

Övriga frågor

Inga övriga frågor avhandlas i detta ärende.